

Književne novice

Testament. Narodna igra. Po romanu Janka Kersnika spisal Janko Rozman. V Ljubljani 1906. Založil L. Schwentner. Cena 1 K 40 h, po pošti 1 K 50 h. — O tej zanimivi narodni igri smo govorili že tistikrat, ko so jo uprizorili na našem odru. Zdaj nam jo je podal g. pisatelj predelano v knjigi. Tudi o taki, kakršna je zdaj, izpregovorimo v eni prihodnjih števil. Za zdaj pa priporočamo knjigo vsem, ki se zanimajo za slovensko dramatiko.

Anton Medved: Poezije. Lepi so bili časi, ko se je zbudila v Antonu Medvedu pevska sila. Lepi so bili zategadelj, ker so obetali bogato žetev. Približno pred šestnajstimi leti se je oglasil tedanji Bištran v tem listu. Kar nas je bilo mlajših, smo želeli biti njemu enaki. Kdo bi ne bil vesel pesmi, ki jih je Bištran spletal v venec „Iz mladih dni“? Teh pesmi ni v tej zbirki, in še mnogo drugih ni, ki jih je napisal Bištran, Novljan in Dolenjec — mladi Medved, ki je govoril svobodno od srca. Danes uživamo, kar je sejal in kar je dozorelo.

Cimperman, ki je tedaj zbiral ob sebi mlade „Zvonove“ pesnike, je bil ponosen na pesniški del tega lista, ker ga je zalagal Medved s tistimi pesnitvami, ki jih je ustvarjalo njegovo srce v pravem pesniškem razpoloženju. Kar je bilo slabšega, je pošiljal drugam. Imel je torej sam najboljšo sodbo o svojini: o tem, kaj je poezija, in o tem, kaj je zgolj verzifikacija.

Sedaj, ko se mu je zbudila želja, da poišče po slovenskem časopisju, kar je napisal vanje, in to zbere pod preprosto firmo „Poezije“ javnosti v užitek in v sodbo, se je postavil na stališče, da se ni pesniku v zreli dobi sramovati ničesar, kar mu je rodila mladost in mu ukrčila pot na pusto njivo slovenske pesmi. Le dvoje je mogoče: ali se pokaži pesnik tako, kakor se je razvijal, ali naj stopi pred kritikujočo javnost tak, kakršnega se čuti v popolnosti. Medved se je odločil za prvo. Zatorej ni ta njegova zbirka pesmi subjektivnega značaja, nego je objektivna sodba njegovega pesniškega razvoja. Logično ne moremo o prihodnji njegovi zbirki pričakovati nič drugega, in šele tedaj, kadar se mu predrami zadnja pesem v duši, bo stal Medved pred nami tak, kakršnega je dala slovenski književnosti njegova lastna pesniška natura in kakršnega je preustrojalo in končno do stalnih nazorov pritiralo vihrovito življenje.

In eno je gotovo: življenje, ki je hitelo po trnju in bodičju, malokdaj obisipano s prijazno solnčno toploto, tako življenje govori iz Medvedovih pesmi te zbirke. Zato je njegova knjiga živobojna, neovržna priča, da jo je spisal pesnik. A te knjige ni pisal pesnik osebnosti, nego jo je pisal pesnik splošnosti, če se smem tako izraziti. To trditev opiram s prvim oddelkom Medvedovih „Poezij“, ki nosijo naslov „Pesmi“, ki naj bi bile torej čista lirika in obenem dokaz, da je Medved refleksiven pesnik. A ravno te pesmi dokazujejo, da niso bile spočete neposredno iz srca samega, temveč so jih provzročali zunanji vtiski. Nekatero so celo čisto feljtonskega, druge didaktičskega značaja. Za koliko je torej njih vrednost manjša? Za toliko, za kolikor ne odgovarjajo istinitosti lastnega notranjega življenja. V rahlih srcih, ki žive življenje samo zase in zaradi sebe, ne zadenejo ob sorodne strune, temveč jih kvečjemu zdramijo iz sanjavosti, govoreč jim, da ima življenje pravico udariti ob vsakogar in da smo pred življenjem vsi enakoveljavi. Zato je dahnil tem pesnitvam Medved — nehote in nevede — moralno obeležje.